

DOM

afsagt den 20. september 2013 af Vestre Landsrets 10. afdeling (dommerne Thomas Jønler, Poul Hansen og Niels Deichmann (kst.)) i ankesag

V.L.

C:

mod

Kommune

Retten i Esbjerg har den 18. september 2012 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS .

Påstande

For landsretten har appellanten, C: gentaget sin påstand for byretten.

Indstævnte, ; Kommune, har påstået dommen stadfæstet.

Forklaringer

C har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Der er endvidere afgivet forklaring af D:

C: har supplerende forklaret, at hun fortsat har smerter i knæet hver dag. Hun faldt mellem kl. 12.30 og 13.00. Hun boede på 1. sal. Hun ved ikke, om det var på trappen eller på fortovet, at hun faldt. Hun havde vasketøj med. Hun kom ind på sygehuset

tidligere end det tidspunkt, kl. 16.15, der er angivet i journalen. Der havde været sammen-trampet sne på fortovet i flere dage forud for uheldet. Det begyndte først at regne, da hun stod og ventede på ambulancen, og hun er sikker på, at der først kom isslag nogen tid efter, at hun var faldet. De fotos, der er fremlagt for landsretten, er optaget i vinterferien 2011. Som det fremgår af disse fotos, var der heller ikke dette år blevet ryddet sne hverken på fortov eller på ejendommens trappe. Det samme gælder i baggården ved nedgangen til kælderen. Den dag, hvor uheldet skete, var hun - inden hun gik ud - klar over, at der hverken i de foregående dage eller denne dag var blevet ryddet for sne. Hun havde ikke klaget til viceværten over manglende snerydning. Det skal nok passe, at hun først anmeldte uheldet den 17. august 2010 i en mail.

D har forklaret, at hun er ansat ved Kommune. Hun er ejendoms-mester og dermed chef for viceværterne, hvilket hun har været i 5 år. Hun er lånt ud til DAB. DAB står for al drift af kommunens ejendomme. Kommunen har ca. 70 ejendomme, der betjenes af 20 ansatte fordelt på 10 grupper, der tager sig af snerydning. Grupperne har 10 maskiner med kost foran og saltspreder bagpå til rådighed. Hun holder øje med vejrudsigten og orienterer så vidt muligt personalet dagen før, der skal ryddes. Det sker ofte også, at viceværterne selv kontakter hende og gør opmærksom på, at der skal ryddes eller foretages glatførebekæmpelse, og der kan være meget forskel på behovet for rydning i de forskellige dele af kommunen. Der ryddes efter en bestemt rute. Kronprinsensgade ligger desværre sidst på den pågældende rute; et ældrecenter ligger først på ruten. Ca har været ansat lige så længe, hun kan huske. Han var meget pålidelig, og de har aldrig modtaget klager over ham. Hun har talt med Ca's kollega, som ikke kan huske noget specielt fra den dag, uheldet skete. Hun hørte første gang om uheldet, da de modtog C's mail i august 2010.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at C faldt den 27. januar 2010 omkring kl. 13, da hun gik ud af ejendommens hoveddør mod Kronprinsensgade for at gå

ned i kælderen med vasketøj. Efter hendes forklaringer for byretten og for landsretten henstår det som uoplyst, om uheldet skete, medens hun var på vej ned ad ejendommens hovedtrappe eller på fortovet.

Vidnerne Ca : og D har afgivet forklaringer om, hvorledes den normale procedure på uheldstidspunktet var for snerydning og glatførebekæmpelse ved kommunens ejendomme, herunder den i sagen omhandlede udlejningsejendom. Efter en samlet vurdering af oplysningerne om vejrforholdene i dagene forud for og på uheldsdagen og bevisførelsen i øvrigt har Ca: ikke ført bevis for, at , Kommune havde tilsidesat sin pligt som grundejer til at foretage snerydning og glatførebekæmpelse på det sted, hvor hun faldt. Der er herefter ikke noget grundlag for at pålægge kommunen erstatningsansvar for de skader og det tab, hun blev påført ved faldet, og landsretten stadfæster derfor dommen.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal Ca , betale sagsomkostninger for landsretten til , Kommune med 25.000 kr., der udgør udgifter til advokatbistand. Beløbet er inklusive moms, da , Kommune ikke er momsregistreret.

Th i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

C , skal betale sagens omkostninger for landsretten til , Kommune med 25.000 kr.

De idømte sagsomkostninger, der forrentes efter rentelovens § 8 a, skal betales inden 14 dage.

Thomas Jønler

Poul Hansen

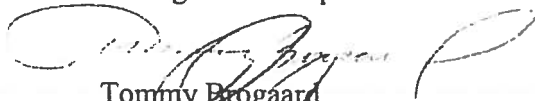
Niels Deichmann
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 20. september 2013.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tommy Brogaard', is written over the printed name.

Tommy Brogaard
sektionsleder

DOM

Afsagt den 18. september 2012 i sag nr. BS

C:

mod

Kommune

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen vedrører ansvaret for en faldulykke, som sagsøgeren, C, var udsat for den 27. januar 2010 ca. kl. 13.30 på trappen eller fortovet ud for ejendommen Kronprinsensgade 25, hvor hun boede i en lejlighed på 1. sal. Ejendommen ejes af sagsøgte, Kommune.

C har påstået Kommune dømt til at anerkende, at kommunen er erstatningsansvarlig for de skader og det tab, hun blev påført ved et fald på fortovet ud for ejendommen Kronprinsensgade 25, den 27. januar 2010 ca. kl. 13.30.

Kommune har påstået frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Sagen er anlagt den 28. april 2011.

Parternes synspunkter

C har gjort gældende, at årsagen til hendes uheld udelukkende var det glatte føre på fortovet udenfor hendes bolig. Kommune havde som ejer af ejendommen pligten til glatførebekæmpelse på uheldstidspunktet. Kommunen havde ikke opfyldt sine forpligtelser med hensyn til denne glatførebekæmpelse og er derfor erstatningsansvarlig overfor hende for de skader, hun pådrog sig ved uheldet.

Kommune har gjort gældende, at kommunen ikke har udvist en ansvarspådragende adfærd, idet der er foretaget glatførebekæmpelse den pågældende dag i overensstemmelse med de forpligtelser, som en grundejer har i så henseende.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det fremgår af vejrinformation for Esbjerg Lufthavn fra Danmarks Meteorologiske Institut - hvor tidsangivelserne er i UTC, dvs. 1 time før dansk tid i vintertiden - at det var uafbrudt frostvejr i dagene op til den 27. januar 2010, og at temperaturerne den 26. januar 2010 lå mellem minus 14 grader og minus 5½ grader C. Temperaturen steg i løbet af natten til den 27. januar 2010 og nåede over frysepunktet kl. 6 om morgenen, hvorefter temperaturen forblev positiv. Der var snebyger eller sne om morgenen, hvilket gik over i regnbyger eller regn om formiddagen og let slud omkring kl. 13. Der er ikke registreret isslag for Esbjerg Lufthavn den 27. januar 2010.

C. har forklaret, at der lå sammentrampet sne på uheldsstedet, der var glat, og at der ikke var ryddet eller saltet. J. har forklaret, at der var glat og ikke ryddet foran opgangen, da hun ankom efter ulykken, men før R. Der lå sammentrampet sne, måske med isdannelse. R. har forklaret, at der var glat og ikke ryddet på uheldsstedet, da hun ankom omkring kl. 14. Hun husker ikke, om der var sneglat, eller om der lå toppe af is med sne over. Fortovet var ikke rent, idet det var en forhindring at få C. over til bilen.

Daværende ejendomsfunktionær Ca har i mangel af erindring om vejret afgivet forklaring på baggrund af notater i sin kalender samt om den generelle procedure for glatførebekæmpelse. Retten lægger herefter til grund, at der ikke blev iværksat snerydning og saltning den 27. januar 2010 om morgenen, da der ikke var faldet sne i løbet af natten. Retten lægger videre til grund, at der opstod isslag om eftermiddagen - hvilket støttes af C. forklaring - og at der derfor som fast procedure blev iværksat saltning om eftermiddagen, selv om ejendomsfunktionærerne har erfaring for, at saltning ikke virker, så længe der falder regn/isslag. Det tager 1½-2 timer at salte den pågældende rute, hvor Kronprinsensgade er den sidste ejendom. En saltning iværksat om eftermiddagen, dvs. tidligst kl. 12.30 efter ejendomsfunktionærernes frokostpause, ville derfor ikke være nået hen til uheldsstedet på tidspunktet for uheldet kl. ca. 13.30.

Det fremgår af Ca forklaring, at snerydning foregår med en fejmaskine, der rydder i en meters bredde, således at der ligger bunker af sne i begge sider. De stopper op og rydder sne på trapperne, hvis der er noget, og de salter på trapperne.

Efter oplysningerne om vejrforholdene, den iværksatte saltning på grund af isslag den 27. januar 2010 om eftermiddagen og ejendommens placering på saltningsruten er det ikke bevist, at Kommune havde tilsidesat sin pligt som grundejer til glatførebekæmpelse og derfor er erstatningsansvarlig for faldulykken. Ulykken må antages primært at skyldes det glatte føre, der var en følge af nedbør i kombination med, at temperaturen var kommet over frysepunktet efter flere dages frost, hvilket omkring uheldstidspunktet ud-

viklede sig til egentligt isslag. At rydde tidligere snefald med fejmaskine må som udgangspunkt betragtes som tilstrækkeligt, selv om der herved efterlades snebunker til begge sider af fejmaskinens rækkevidde.

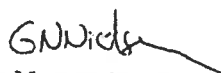
Retten frifinder derfor Kommune.

Efter sagens udfald skal C betale 80 kr. i sagsomkostninger til Kommune. Beløbet svarer til Kommunes udgift til vidneførsel. Kommune har efter retspraksis ikke krav på et sagsomkostningsbeløb til dækning af den ansatte juridiske konsulents arbejde med sagen.

Thi kendes for ret:

Kommune frifindes.

C skal inden 14 dage betale 80 kr. i sagsomkostninger til Kommune.

Gitte Nymand Nielsen
dommer

RETTEEN I ESBJERG

KOP

Den 15. oktober 2012 kl. 16.00 blev retten sat på domhuset af dommer Gitte Nymand Nielsen.

Retten afgav

Redegørelse

i henhold til retsplejelovens § 218 a, stk. 3

i sagen BS

C

mod

Kommune

Der er afgivet følgende forklaringer i hovedforhandlingen den 23. august 2012:

Sagsøgeren, Ca, har forklaret, at hun på ulykkestidspunktet den 27. januar 2010 boede i Kronprinsensgade 25 i hvor hun havde boet siden februar 2008. Det var en lejet lejlighed, som hun havde fået gennem Kommune. Hun betalte husleje til Dansk Almennyttigt Boligselskab (DAB). Hun arbejdede som omsorgsmedarbejder i et bofællesskab på flexjob i 26-28 timer om ugen. Hun havde flexjob, fordi hun havde problemer med stress og derfor havde skånehensyn.

Hun havde fri den dag, hvor ulykken skete. Ulykken skete 5-10 min. før kl. 13. Hun skulle ned i kælderen og skulle derfor ud af ejendommen. Hun gik ned ad den store trappe ved hovedindgangen. Uheldet skete foran ejendommen, enten ved eller på trappen. Hun kan ikke huske, om hun faldt på 1., 2. eller 3. trappetrin eller på fortovet. Jorden forsvandt under hende, og hun landede lige på venstre knæ. Hun hørte en knasende lyd. Der var ingen mennesker. Hun fik trukket sig op i albuerne og op ad trappen. Hun kom ind og op til 1. sal. Hun ringede først til lægen og derefter til sygehuset. Hun ringede til sin kæreste, der var i Blåvand og ikke kunne hjælpe hende. Hun ringede derefter til sin veninde og sin søster, og de kom begge inden for 1 time. Veninden kom først. Hendes knæ var da svulmet op. Veninden gik igen, da hun fik fat i sin søster. Søsteren kom og hjalp hende ned ad trappen. De prøvede at få hende ind i bilen, men det kunne ikke lade sig gøre på grund af

hendes ben. Det øsregnede. Hun kan ikke huske, om det regnede allerede, da de kom ud, eller om det først begyndte da. Det endte med, at de ringede til en ambulance, og hun kom på en bære og på hospitalet.

Da uheldet skete, var der sammentrampet sne. Der var hverken ryddet eller saltet. Det havde været frostvejr nogle dage i forvejen. Det var en rimelig hård vinter. Snerydningsforpligtelsen foran den ejendom er ikke eksisterende. Der foregår minimal snerydning. Trappen var også glat. Der var ikke ryddet eller fejlet eller saltet. Der havde ikke været nogen at rydde først på dagen. Weekenden før havde der også været glat, og der var ikke ryddet. Der var ikke nedbør, da hun faldt. Da hendes søster kom, sneede det lidt. Så kom der regn, og senere på dagen var der isslag. Hun lå på ortopædisk afdeling, der blev overbelastet, fordi der kom masser af folk ind, som var faldet i is-slaget.

Hun har efterfølgende kontaktet DAB en dag og fortalt, at hun endnu ikke kunne komme ud af sin lejlighed kl. 12, fordi der ikke var ryddet sne endnu. DAB hævdede, at de havde ryddet sne, hvilket hun bestred. Da hun senere kom ned, var der blevet stillet en pose salt. Hun havde ikke forud for ulykken påtalt over for boligselskabet, at der ikke var ryddet. Hun og naboerne har sagt til viceværten, når de mente, at der var mangler. Hun har ikke i den forbindelse påtalt, at der burde ryddes.

J har forklaret som vidne, at hun er veninde med C
 1. Hun blev kontaktet af C den 27. januar 2010 lige over middag. Hun var på arbejde. Hun kørte for Skadesservice Danmark i C ringede og fortalte, at hun var faldet. Hun kunne ikke få fat i sin søster og bad vidnet hjælpe. Vidnet kørte ind og parkerede på en tværgående gade lige før. Hun skyndte sig. Hun var lige ved at falde, selv om hun havde skridsikre sikkerhedssko på. Der var ikke ryddet foran opgangen. Der lå sammentrampet sne, måske med isdannelser. Det så ud, som om det havde ligget i en længere periode. Hun havde selv viceværtsforpligtelser og ryddede sne, hvor hun boede. Der var ikke ryddet eller saltet/gruset. Hun ved ikke, om det havde sneet om natten. Hun mener, at det begyndte at sne senere på dagen. Hun var ikke med til at bringe C til hospitalet. Hun kan ikke huske, om der var isslag.

R har forklaret som vidne, at hun er søster til C.
 C ringede den 27. januar 2010. Hun kan ikke helt huske hvornår, men hun har fri kl. 14, så det var inden da. Hun kørte ned til C kl. 14 eller lidt før. C sad i køkkenet med et knæ, der var hævet til dobbelt størrelse. Det tog lang tid at få hende ned ad trappen. Vidnets bil holdt udenfor, men det kunne ikke lade sig gøre at lempe C ind i bilen. De blev våde, mens de forsøgte på det. Hun kan ikke huske, om det var sne eller isslag, der faldt på det tidspunkt. Der var glat og ikke ryddet. Da de kom ud af døren, var der ikke langt over til bilen, men de skulle passe meget på for ikke at falde, fordi der var glat. C kunne kun støtte på ét ben. Hun kan ikke hus-

ke, om der var sneglat, eller om der lå toppe af is med sne over. Fortovet var ikke rent, idet hun kan huske, at det var en forhindring at få C over til bilen. Det var lige sådan på trappen. De endte med at ringe efter en ambulance. Hun var væk, da ambulancen kom.

Ca har forklaret som vidne, at han nu er gået på efterløn, men at han dengang var ejendomsfunktionær i DAB, hvilket han havde været siden 1996. Han beskæftigede sig med snerydning, oprydning og fejning. Bilag C er hans kalendernotater. Han fik først at vide 2 år efter, at en person var faldet. Han gav da sin kalender til Freddy, der tog de kopier, der er fremlagt som bilag C. Han gik efterfølgende på efterløn i maj 2012 og smed i den forbindelse kalenderen ud. Den findes derfor ikke mere.

Når han mødte om morgenen, noterede han den udendørs temperatur fra termometeret i kælderen i sin kalender i øverste venstre hjørne, og han lavede også en optegnelse om vejret. Den 26. januar har han således tegnet en sky. Til middag lavede han igen en optegnelse om vejret. Tallet 783, som han har noteret for den 26. januar, er barometertrykket. Når han den 26. januar 2010 kl. 10.00 har noteret GLF 20, 2. th., fremvis 10.00, skyldes det, at han havde en fremvisning af en lejlighed på Gl. Færgevej på det tidspunkt. Hans notat kl. 13.00 betyder, at han på det tidspunkt skulle tømme et kælderrum. Det ville de ikke have tid til, hvis de havde travlt. Der har ikke været saltning den 26. januar 2010, siden de har haft tid til at rydde et kælderrum. De var 2 mand. Han kan se, at der den 26. januar om morgenen var let skyet og ingen nedbør, for ellers havde han tegnet nedbør ved skyerne. Han kan desværre ikke aflæse temperaturen, da notatet om temperaturen ikke er kommet med på grund af fotokopieringen.

Han kan se på sine kalendernotater, at den 27. januar 2010 begyndte med stille vejr. Det begyndte at småregne op ad formiddagen, hvilket han kan se på stregerne på sidste halvdel af den første sky. De spiste middagsmad fra kl. 12 til 12.30. Han har tegnet en sky mere for eftermiddagen og har skrevet isslag. Der faldt således isslag om eftermiddagen. Han kan ikke se i sin kalender, hvor længe isslaget varede. De gik i gang med at salte. Det gør de altid, når der er isslag. Ved isslag bliver det hele glaseret af koldt vand, der kommer ned, selv om det er tørt. Det hjælper ikke at salte, mens det regner, for så regner det også bare væk. De gør det alligevel, også ved ældreboligerne, så beboerne kan se, at der er fare. Isslaget holdt op ret hurtigt, for der er ikke noteret overtid i kalenderen. Isslag ophører, når temperaturen stiger bare en lille bitte smule. Så bliver det til vand og render væk.

De gik i gang, da der kom isslag, selv om det ikke gavner. De starter ved ældreboligerne, men fortsatte derefter med resten. Hele ruten tager 1½ - 2 timer, hvis de kun salter. Hvis de er startet kl. 12.30, har de således været færdige senest kl. 14.30. Kollegaen kørte og saltede med en traktor, og vidnet håndstrøede. Hvis der har været sne, er de også blevet ved, indtil området var ryddet. Han kan ikke længere huske vejret den pågældende dag, men kan

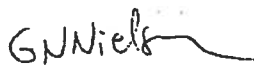
kun se noget om det ud fra sine notater.

Han kan ikke genkende, at der skulle have ligget nedtrampet sne. Fejemaskinen tager en bredde på 1 m, og der vil altid ligge bunker i begge sider af denne bane. Ved trapperne stopper de op og rydder sne, hvis der er noget. Desuden salter de. Normalt kan salt tage det. Det vurderer de, når de kommer. Baggårdene er noget af det sidste, de tager. Der har de stillet en sæk salt om, så folk selv kunne kaste salt, f.eks. i weekenderne. I weekenderne kom de aldrig i baggårdene eller på stierne, men tog fortove, veje og svale-gange.

Kommunen kørte også. De lavede et spor i Kronprinsensgade. Kommunen havde som regel været der før vidnet. Vidnet og hans makker dækkede et stort område med snerydning. De startede ved Strandby Plejehjem og fortsatte derefter med andre ejendomme. De brugte aldrig grus eller sand, men kun salt.

Han kan ikke huske, hvordan føret var foran Kronprinsensgade 25. Vidnet kom ikke selv derop. Det var kun hans makker med traktoren, der var der. Vidnet var ved ældreboligerne. De havde telefonisk kontakt, hvis makkeren skønnede, at det var nødvendigt. De talte også om forholdene, når makkeren vendte tilbage. Efter traktorkørslen går de i gang med at rydde baggård og trapper med skovl, hvis det er nødvendigt. De skraber en passage ind, hvor man ikke kan komme ind med traktoren, og smider noget salt bagefter. Det har ikke sneet den 27. januar, for i så fald tegner han stjerner under skyen i kalenderen. Der lå heller ikke sne, da han mødte på arbejde, for så ville han have skrevet det, ligesom for den 29. januar.

Retten hævet.

Gitte Nymand Nielsen
dommer
/kap